

– Alt er ikke frihetsspørsmål

Heidi Marie Lindekleiv

heidiml@vl.no

22 310 427

Arbeiderpartiet mangler en diskusjon om hvor politikken grenser går, mener Torbjørn Røe Isaksen.

– Man kan ikke gjøre alt om til prinsipielle spørsmål om frihet. Dette er uryddig, sier Torbjørn Røe Isaksen.

I går møtte Høyres kunnskapsminister til kappestrid om friheten på Youngstorget. Det var den sosialdemokratiske tankesmien Agenda som inviterte til frokostmøte med tittelen «Hvem eier friheten?».

Som Vårt Land har omtalt den siste uken, har både Ap og LO det siste året gjort frihet til en av sine paroler.

– **Karikerer.** Utgangspunktet for debatten var boken *Politisk frihet* som kom ut forrige uke, og som beskriver en republikansk frihetstradisjon der frihet er borgernes uavhengighet fra vilkårlig makt. Bokredaktør Håvard Friis Nilsen fremstilte den republikanske frihetsideen som motsatt til en liberal posisjon, der man definerte frihet som fravær av tvang.

Venstresiden kan hente mye i det republikanske frihetsbegrepet, mente post doc. i politisk teori Hilde Nagell, som samtidig mente høyresiden burde skille bedre mellom «viktig og uviktig frihet».

– De snakker som om alle lover begrenser noens frihet, sa hun.

Røe Isaksen kalte det for «karikerte fremstillinger».

– Kjernen i en liberal-konservativ tradisjon, som jeg hører til, er ikke frihet til å gjøre akkurat hva man vil når man vil. Det er en frihet under lovene. En rettsstat bygger på at det er noe som heter et privat rom, og at det er

Høyre-statsråd Torbjørn Røe Isaksen deltok i gårstdagens debatt om frihet i regi av tankesmien Agenda. Han etterlyste et klarere blikk for politikken grenser i venstresidens frihetsretorikk.

Foto: Berit Roald/NTB scanpix/arkiv

noen rettigheter som tilhører en borger og som ikke et flertall kan ta vekk.

Makten. Røe Isaksen etterlyste et klarere syn for politikken grenser i venstresidens frihetsretorikk.

– Arbeiderbevegelsen så i utgangspunktet på staten som en motpart. Og da Ap fikk makten ble det staten og politikken som skulle frigjøre folk. Derfor har Ap aldri hatt prinsippdiskusjoner om det finnes noen sfærer som politikken ikke skal berøre. Det ser vi for eksempel i diskusjonen om overvåknings-samfunnet. Der er refleksjonen helt annen på høyresiden enn på venstresiden, sa Røe Isaksen.

Da den konservative kirkelederen Jan Aage Tørp under frokostmøtet på Youngstorget stilte spørsmål om hvordan panelet vurderte friheten til religiøse grupper, sa kunnskapsministeren dette:

– Jeg tror du, Tørp, som leder for en konservativ menig-

het, bør være bekymret for at du blir påført flertallets liberalitet.

Frihetshjul. Ap-leder Jonas Gahr Støre mente Røe Isaksen derimot tok for lett på frihetsdebatten.

– Jeg er enig i at det er grenser for hva politikken kan gjøre, men det er også store ting vi kan gjøre, sa han og kalte Ap for en frihetsbevegelse.

– Arbeiderpartiet har tatt tak i det som innskrenker menneskets frihet til å ta sine valg. Men betingelsene endrer seg, og derfor er ikke frihet et begrep som slutter å være viktig i 2014. Vi må se på dette som et vedvarende hjul. Vi er aldri i mål. Det oppstår alltid utfordringer som kan krenke og utfordre friheten, sa Støre.

Klimaspørsmålet mente han var den store utfordringen for fremtiden, der evnen til å lage fellesordninger ville påvirke den enkeltes frihet.

Folkeliv var et annet spørsmål som Støre mente inviterte til en «interessant debatt» om

KAMPEN OM FRIHETEN

I en artikkelserie følger Vårt Land den norske frihetsdebatten.

6.9.2014: Frihet er blitt den moralske kjerneverdien i Norge, sier forsker Gunnar C. Aakvaag. Politikerne kappes om å eie den.

6.9.2014: Religionsdebatten viser at vi trenger et annet frihetsbegrep enn liberalismens, mener redaktør Håvard Friis Nilsen.

8.9.2014: LO-leder Gerd Kristiansen mener den moderne frihetskampen er særlig de unge jentenes.

9.9.2014: Frihetsidealet er ikke nok til å bygge et samfunn, mener professor Bernt Oftestad.

11.9.2014: – Arbeiderpartiet mangler diskusjonen om hvor politikken grenser går.

hva fellesskapet kunne gjøre for å sikre individuell frihet.

– Hvis det er noe som begrenser friheten, er det helsa.

Livsstilssykdommene er assosiert med salt, sukker, fett, alkohol, tobakk, stillesitting og psykisk helse.

Forenklet. Røe Isaksen sa seg enig i at folkehelse spørsmål var viktig. Da samfunnsdebattanten Aksel Braanen Sterri spurte panelet om de ville gå med på at flertallet skulle hindre folk å bruke cannabis, svarte Røe Isaksen slik:

– Det er 20 år siden jeg syntes den diskusjonen var viktig. Jeg synes ikke i dag at man har noen rett til å ødelegge seg selv som samfunnsborger.

Han mente frihet i dag ble puttet på «alt som man synes er bra».

– Da synes jeg det er bedre å snakke om at noe er klokt og fornuftig. Men jeg ønsker diskusjonen om frihet velkommen. For det har i for stor grad vært et forenklet liberalt frihetsbegrep som har fått dominere. Vi velger aldri helt fritt for bindinger.